

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ

**Володимир Темченко, к.фіз.вих, доцент Анастасія Коленченко старший
викладач Катерина Чупир старший викладач**

*Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Харків, Україна*

Вступ. Фізичне виховання здобувачів вищої освіти – складова частина гуманітарної освіти, що сприяє формуванню особистості майбутнього фахівця у процесі становлення його професійної компетенції. Як навчальна дисципліна фізичне виховання у закладах вищої освіти є актуальною для студентів усіх спеціальностей.

У сучасному суспільстві фізична культура студентської молоді набуває статус субкультури, суть якої полягає у виконанні біологічної, інформативної, естетичної, комунікативної, гедоністичної, компенсаторної і ряду інших, притаманних лише фізичній культурі, функцій. Мета фізкультурної освіти у вишах – задовольнити об'єктивну потребу студентської молоді у засвоєнні системи спеціальних знань, набуті професійно значимі уміння та навички, забезпечити гармонійний розвиток фізичних якостей.

Виклики часу спонукали фахівців з фізичного виховання шукати нові методи та способи організації та проведення фізкультурно-спортивної роботи у закладах вищої освіти із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. При цьому дуже важливим є забезпечення зацікавленості студентської молоді до занять фізичною культурою та спортом протягом усього терміну навчання у виші. У більшості вишів наразі використовують спортивно орієнтоване фізичне виховання, до змісту якого сьогодення формує вимоги застосування популярних серед студентської молоді видів спорту та напрямків рухової активності оздоровчого спрямування [5].

Фізичне виховання останні роки, як і весь освітній процес в закладах вищої освіти України, проводиться у дистанційній формі навчання. Моніторинг питань ефективності реалізації дистанційного навчання у вишах дозволяє оцінити його переваги та недоліки. Так, до переваг слід віднести зручність і вигідність через вільний доступ до інформації у будь-який час та у будь-якому місці. До обмежень і недоліків – складності проведення онлайн курсів у режимі реального часу, синхронізація форм взаємодій, що вимагають особисту присутність учасників освітнього процесу, а також відсутність можливості природного спілкування [1].

Фахівці зазначають, що на даний час необхідні детальні та різноманітні дослідження процесу навчання за дисципліною «Фізичне виховання» з урахуванням доцільності і ефективності впровадження інформаційних технологій, детальна розробка конкретних методик і створення принципово нової моделі всього процесу навчання. В процесі спортивно орієнтованого

фізичного виховання у вишах використання інформаційних технологій має відрізнятися від аналогів для кваліфікованих спортсменів, що зумовлено особливостями як фізичної, так і спеціальної підготовленості студентської молоді. У той же час, їх застосування повинно враховувати особливості сприйняття інформації здобувачами вищої освіти і відповідати завданням формування у них здорового способу життя [4].

При дослідженні впливу інформаційно-комунікаційних технологій на залучення студентів до регулярних занять спортивно орієнтованим фізичним виховання науковці зазначали, що використання у фізичному вихованні спортивно орієнтованих технологій сприяє підвищенню зацікавленості здобувачів вищої освіти до фізичної культури в освітньому просторі вишів, внаслідок чого відбувається покращення рівня знань з фізичного виховання у цілому та у визначеному виді спорту зокрема, підвищення рівня рухової активності як у навчальний, так і позанавчальний час [2].

Мета дослідження. Метою дослідження є проведення порівняльного аналізу залучення здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна до занять у ході спортивно орієнтованого фізичного виховання при факультативній формі занять під час дії воєнного стану в Україні.

Матеріал і методи дослідження. У дослідженні взяли участь здобувачі вищої освіти денної форми навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (n=2828). Використовувались наступні методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Спортивно орієнтоване фізичне виховання здобувачів вищої освіти на сучасному етапі потребує нових підходів до змісту освітнього процесу та широкого застосування інформаційно-комунікативних технологій. В умовах дистанційного навчання при організації навчально-тренувального процесу та комплектації навчальних груп необхідне впровадження та активне застосування інформаційно-комунікаційних технологій, які дозволяють не тільки визначати зацікавленість здобувачів вищої освіти до занять певним видом спорту (рухової активності), а й безпосередньо залучати їх до навчально-тренувального процесу [3].

При реорганізації вищої освіти, яка була започаткована у 2014 році, змінилися форми фізичного виховання здобувачів вищої освіти у вишах України. Зокрема, у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна в період з 2014 р. по 2017 р. було здійснено перехід від обов'язкових до факультативних занять без підсумкового контролю. При цьому залучення студентів до спортивно орієнтованого фізичного виховання грає важливу роль як для формування, так і для забезпечення кількісної наповненості навчальних груп. Особливість організації навчального процесу при факультативній формі занять полягає у тому, що формування навчальних груп розпочинається на початку та триває протягом усього навчального року. У залученні студентів до занять важливу роль відіграють насамперед офіційні сайти університету, факультетів, навчально-наукових інститутів та органів студентського

самоврядування, їхні сторінки у соціальних мережах тощо.

Факультативні дистанційні заняття з фізичного виховання по суті є вибірковою дисципліною, яка потребує реєстрації здобувачів вищої освіти. Реєстрація студентів на заняття з визначенням ними виду спорту (рухової активності) проводиться за допомогою Google-форми [6].

Спортивно орієнтоване фізичне виховання в Каразінському університеті передбачає для здобувачів вищої освіти можливість занять протягом усього терміну навчання, вільний вибір видів спорту (рухової активності), а також можливість зміни свого вибору. Результати залучення здобувачів вищої освіти до занять фізичною культурою та спортом наведено у таблиці 1. Дані за 2024–2025 навчальний рік наведено станом на 23.03.2025 року.

Таблиця 1

**Залучення здобувачів вищої освіти
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна до занять
спортивно орієнтованим фізичним вихованням**

№ з/п	Вид спорту (рухової активності)	2022–2023 навчальний рік	2023–2024 навчальний рік	2024–2025 навчальний рік
1	Аеробіка та фітнес-мікс	189	180	171
2	Атлетизм	230	252	256
3	Бадмінтон	29	-	-
4	Баскетбол	-	-	38
5	Волейбол	140	151	146
6	Кросфіт	40	36	-
7	Настільний теніс	-	-	71
8	Пауерліфтинг	23	15	22
9	Стрільба з лука	50	72	81
10	Теніс	-	68	125
11	Футзал	63	103	76
12	Чирлідінг	54	57	-
13	Шахи	-	-	49
Разом:		828	934	1066

Висновки. З наведених даних можна констатувати, що фізична активність є наразі актуальною для здобувачів вищої освіти. Залучення здобувачів до занять, а також безпосереднє проведення спортивно орієнтованого фізичного виховання при факультативній дистанційній формі навчального процесу вимагає широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Список використаної літератури.

1. Зеніна І. В., Гаврилова Н. М., Кузьменко Н. В. Особливості фізичного виховання студентів в умовах дистанційного навчання. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2021. Вип.6(137). С. 19-22.

2. Ольховий О. М., Темченко В. О., Петренко Ю. М. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на залучення студентів до спортивно орієнтованого фізичного виховання. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2015. № 4. С. 70-73.

3. Петренко Ю. М., Петренко Ю. І., Дудник Ю. М., Чернишов В. О. Перспективи використання інформаційних технологій у сфері фізичної культури та спорту. *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту*. 2017. Вип.1., С. 78-81.

4. Темченко, В. О., Ковтун, О. В. Динаміка технічної підготовленості дівчат, які займаються настільним тенісом в процесі спортивно орієнтованого фізичного виховання. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2019. № 3(19). С. 87–91. <http://dx.doi.org/10.26693/jmbs04.03.087>

5. Темченко В., Коленченко А., Коник Г., Чупир К., Сіренко Р. Порівняльний аналіз залучення студентської молоді до занять спортивними іграми під час воєнного стану. *Спортивні ігри*. 2025. №1(35). С. 49–58. <https://doi.org/10.15391/si.2025-1.06>

6. Темченко В., Тимченко Г., Коленченко А., Чупир К., Коник Г., Акінін Л. Застосування сервісів Google при факультативній формі занять зі спортивно орієнтованого фізичного виховання. *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту*. 2022. №6. С. 77-87